

רגע אחרי הזיכוי: אשתו של אבן-חצירא מנסקת אותו, רמה ירודה ביותר של מוסר ציבורי...

ב אחת הישיבות הראשונות במישר פטו של השר אהרון אבן חצירא, שר חה אחד הסניגורים עם עוזרתו של פרקי ליט המדינה מוסיא ארד במיסדרון. הי שניים החליפו ביניהם דברי נימוסין, ור כאשר שאלה עורכת-הדין ארד בחיך **„מה יהיה?“** ענה לה הסניגור בנוסחה הישראלית המקובלת: **„יהיה טוב!“** הי תובעת הירהרה רגע וענתה: **„טוב למי? למדינת ישראל בטח לא יהיה טוב!“** עם קריאת פסק הדין השבוע, היהדה תשובתה של התובעת באולם. האם גרם פסקהדין טוב למישהו?

עדהמדינה, ישראל גוטליב, סבל קשה במהלך החקירה והעדות בבית-המישפט. גם ההתייחסות אליו בפסקהדין אינה חיובית. הוא תואר על-ידי השופט אליעזר גולדברג כך: **„בהר שאין מדובר בעד שכולו טלית שכולה תכנה, שהרי הוא עצמו מודה כי היה מעורב בפרשיות שחיתות. מאידך גיסא, אין צורך להעמיק בניבכי נפשו כדי לאבחן את הצלקות שהרטה בו הפרשה, ואת השלכותיהן על תגובתו וואפן עמידתו בחקירה שכנגד. „עתים ניכר היה בעדותו כי הוא מתנתק מן המציאות, וכמי שנתון בעולמות אתרי, ותשובותיו, שבאו ארו חשי תיקות ארוכות ואחרי גערות שגער בו השואל כי ישיב, לא ניתנו אלא כדי להיפטר מהשואל בכל תשובה שיחפץ, וביבד שיניתו ל- נפשו. בדרך זו בחר מהכתים את עצמו במעשים שלא עשה, וסתר עצמו מיני וביה בנושימה אחת.“**

בית-המישפט לא התעלם מאישיותו של גוטליב, כפי שנתגלה במעשיו לפני המישר פט: **„דמותו של גוטליב עד לגילוי הי פרשה, כפי שהיא מצטיירת לפנינו מן העדות, היא מורכבת ורב-תפנים. איש שקארייה הציבורית מילאה את איש עולמו, שלא בחל בכל אמצעי לחזק את כבודו ולתקן מעמדו, ולממש את חלומו הי נכסף — להגיע לבייתהגברת. הוא לא דחה טובות-הנאה ואף יום את קבלתן. והדברים הגיעו עד כדי כך שבכל אחת מנסיעותיו לחו"ל לא היסס לפנות בנאשם שמואל דסקל, ולבקש עזרה כספית. בחר אנה כי אזל לו הכסף... למרות זאת עסק איש זה גם בצורכי ציבור באמונה, עור לנצרכים וסייע למגובות חולים.“** וסיכם השופט: **„אודה כי בשקלת הי איוון בגוטליב בפרשה זו היו לי לבטים קשים, שביסודם עמדה השאלה, האם יהיה זה בטוח, על אף העובדות המדברות לרעת הנאשמים 1 (אבן-חצירא) ו-2 (משה**

גבאי), לסמוך שתי ידיים על ע'תביעה יחיד, נגוע בשחיתות, בלתי-ייצב, ושהת' גלה כבלתי-מהימן במיקרים אחרים... מאחר שבדיני-נפשות אנו עוסקים, החלטתי לזכות את הנאשמים בפרשה זו מחמת הספק.“ (המדובר בפרט האישום על שוחד מישיבת-ספינקא.)

השופט יהודה כהן היה חריף עוד יותר בהתייחסו אל גוטליב ואמר: **„לדעת לא התישות היא שגרמה לאידיוק בתורו בתיו, כפי שניסה לטעון בא-כוח המא שימה, אלא תשובות-השקר שלו הן שי גרמו, בסופו של דבר, לתשישותו ברגי עים סוויים במהלך חקירתו על-ידי הסניגוריה... ברצוני לאמר רק שהופעל בכללותה לא עוררה בי איוון, וצר היה לי לראותו בקלקלתו.“**

השופט כהן זיכה בשל כך את הנאשמים זיכוי מוחלט, ללא כל ספק.

רצח אופי ורמה ירודה

ע ל חברי-הכנסת דוד גלאס אמר בית-המישפט כי הוא מאמין לעדותו.

השופט כימעט שעלו יפה, ודסקל הי כים לחתום על גירסה שאמרה כי אם יתגלה בבית-המישפט כי הכל שקר, לא יועמד לדין ולא ייענש על כך. זיגל עצמו אמנם לא הופיע כעד, אך דבריהם של עדי-ההגנה בנושא זה מוצאים את סיועם המלא בכתוב בזיכרון-הדברים ש עלי חתם.“

העיתונות נאמצעה-התיקשורת זכו אף

הם למנה גדושה של ביקורת מפיו של השופט כהן, „אני מודע לעובדה שעניין חשיפתם של פרטים וחשדות מחקירות שעורכת המישטרה, ועניין פירסומם של שמות חשודים ונחקרים בכלי-התיקשורת, אינם יורדים מסדר-היום של בית-המחוקר קים, הנושא מעסיק מישפטנים ואנשי ציבור, ומעורר ויכוחים עם אלה הדוגלים בחופש המוחלט של העיתונות... לגבי פרשת הפירסומים בכלי-התיקשורת בחקיר רה המישטרתית במישפט זה, ניתן לקבוע, על סמך הראיות שהובאו לעיל... כי בוצע בנאשמים, וביחוד בנאשם 1 (אבן-חצירא) שבו התמקדה ההתעניינות — מה שמקובל לכנות רצח אופי בכלי-התיקשורת.“

למרות זיכויים המלא של השר ועוזרו משה גבאי, זכו השניים בהערות שונות בלתי-מתמאות, ואפילו מחשידות, מפי השופטים גולדברג והנשיא לנדא. בפרשה שבה זוכו השניים „מחמת הספק“, עניין השוחד מספינקא, קובע הי שופט גולדברג כי ההסבר שנתנו השניים של פרקליט-המדינה לשמע הדבר, כי אם מאוחר ביותר, „זיכרו של ההסבר שנתנו הנאשמים בבית-המישפט לא בא בחקירה הראשונה של הנאשמים במישטרה, ועובר דה זו אינה מותרת ספק, כי ההסבר אינו אלא פרי מחשבה משותפת אחרת.“

הגינני חריף ביותר לשר בא בעיקבות הצהרתו בבית-המישפט כי אחד משיקוליו להעניק כספים למסודות, שגוטליב המליץ עליהם, היה לחזק את מעמדו של גוטליב בכנייברק תוך הנחה שאם ייבחר מחדש לראשות עיריית בני-ברק ירשה מדישיתו להיבחר לכנסת. „שותף אני להודעותיו של פרקליט-המדינה לשמע הדבר, כי אם כאלה היו הנורמות המוצהרות, שעל פיהן נהג שר בישראל, סימן הוא עד לאן הגיעה ההידרדרות המוסרית, שלא פסחה גם על לצפוי לנו אם הידרדרות זו לא תיבלם.“

הנשיא לנדא גם הוא אמר על כך: „אין פלא שפרקליט-המדינה הביע את הודעותיו בשמעו דברים אלה, אין ספק שהם מצביעים על רמה ירודה ביותר של מוסר ציבורי, ורובצת על בית-המשפט חובה ברורה להילחם בתופעה מבישה זו.“

רק השופט כהן זיכה את הנאשמים כלי, מאחר שהוא מאמין להם כי פמאת הזמן שעבר לא הצליחו לזכור כל פרט ופרט, ולכן נתקלו בסתירות או שנויי גס השיטה הנחהגה במשרד-התדנות לחלוקת מענקים והקבלות“ (מצ"ג) וזתה לגינני חריף מצד כל השופטים שי אמרו כי חלוקת כספי-המדינה נעשית על ידי פורננים לפי מידת ההשפעה של שר דלנים למיניהם, כשהפרוטקציה מה ש רשים, ובצל ענפיה חוסים, „עשבים שריים“, הנויזנים ממנה והמויזים אותה, שריהדות העיה, כי שיעה זו נקוטה גם בידי יתר משרדי-הממשלה: „אין לפנינו עדות כלשהי בנוגע למצב במישר דים אחרים של הממשלה, אולם אם נכיר ניס הדברים, הרי שהצורך בעקירת הגגע זה הינו דחוף עוד יותר“, סיכם הנשיא. **אילנה אלון**

מישפטו השני הוגש לפני בית-המישפט המוחוי בתל-אביב, אהרון אבן-חצירא עצמו מתגורר באשדוד, שהיא בתחום סמכותו של בית-המישפט-המוחזו בבאר-שבע.

כרגיל נקבע מקומו של השיפוט לפי מקום-מגוריו של הנאשם, או לפי המקום שבו נעברה העבירה, כך מתאפשר לתביעה לתמרן כרצונה בין האפשרויות. אף אחד מהנאשמים עם אבן-חצירא במישפט-השוחד, שבסתיים השוחד, אינו מתגורר בתחום השיפוט של ירושלים. העבירות שיוחסו להם הושלמו ברובן במלון זן בתל-אביב, או בכנייברק. ואמנם, בתחילת הדיון טען סניגורו של שמואל דסקל, יעקב ויינרוט, כי לבית-המישפט בירושלים אין סמכות לדון במישפט. או טיקן פרקליט-המדינה את כתב-האישום והוסיף כי בקירה אחד של שוחד קרה בירושלים. בזאת הפך בית-המישפט בבירסמכותו בנידון. למישפטנים בארץ היה ברור כי כיוון שזוהו המיקרה הראשון בהיסטוריה הישראלית שבו עמד שר לדין, רצתה הפרקליטות להעמיד בראש התביעה את הבכיר בפרקליטי המדינה — גבריאל נד, פרקליט המדינה. וכך נבחרה האפשרות, שנתנה לבך את המקום הראשי לאור זקורוי העיתונות והטלוויזיה במישפט השנה בירושלים.

מקום השיפוט השני נבחר להיות מחוז המרכז, שבראשו פרקליט-המחוז, שרה סירוטה, וכך, למרות מקום-מגוריו של השר באשדוד, נבחרה האפשרות השנייה, והיא המקום שבו בוצעו חלק מהעבירות המיוחסות לו. כלומר רמלה, שהיא בסמכותו של מחוז שיפוט המרכז, ונידונה בתל-אביב.

כיוון שהעבירות המיוחסות לאבן-חצירא בתיק החדש אינן מצדיקות הרקב של שלושה שופטים, יש גם כאן מקום לתימרן. בעת המישפט הראשון בחר פרקליט-המדינה לבקש מנשיא בית-המישפט-המחוזי, בגלל חשיבות העניין, להעמיד את השר לדין לפני הרקב של שלושה שופטים. למרות התנגדותו של הסניגור, שלמה תוסיה כהן, נקבלה בקשת השופט, והמישפט נשמע לפני תאורטית יתכן כי גם בתל-אביב תבקש התביעה הרקב של